

Handläggare

Datum
2014-06-02Diarienummer
2014-002223-ADTill miljö- och hälsoskyddsnämndens
sammanträde den 25 juni

Underlag, mål och strategier för tillsyn av strandskydd i Uppsala kommun

Förslag till beslut:

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

1. att uppdra åt kontoret att använda rapporten som underlag i framtagandet av behovsutredning och tillsynsplan enligt miljöbalken.
2. att publicera rapporten på uppsala.se

För miljö- och hälsoskyddsnämnden

Urban Wästljung
ordförandeAnna Axelsson
chef för miljökontoret

Sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har tagit fram en rapport som ska utgöra underlag för behovsutredning och tillsynsplan inom strandskyddstillsynen. Rapporten beskriver tillsynens förutsättningar, mål, strategier och genomförande för de kommande fem åren. Den första tillsynscykeln beräknas ta 14 år att genomföra.

Rapportens inledning

Alla tillsynsmyndigheter som arbetar med miljöbalken ska ha ett aktuellt tillsynsregister och besluta om en behovsutredning och en tillsynsplan. Behovsutredningen ska omfatta fyra år och revideras årligen. Tillsynsplanen beslutas årligen och baseras på registret och behovsutredningen.

För att underlätta arbetet med behovsutredning, tillsynsplan och även förståelsen av tillsynens syfte har den här rapporten tagits fram. I rapporten finns bakgrund och

avgränsning av nämndens tillsyn inom strandskyddet. Rapporten ger underlag och förslag till mål för tillsynen. Strategiska avvägningar och prioriteringar baserade på var och hur tillsynen väntas ge störst effekt beskrivs för de kommande fem åren. Rapporten föreslår vilken tillsynsmetod som ska användas och beskriver slutligen finansieringen av tillsynen.

Rapporten kommer att ligga till grund för en behovsutredning och en tillsynsplan. I de dokumenten beskrivs resurserna närmare liksom andra arbetsuppgifter inom området som till exempel provningar av strandskyddsdispens.

Motsvarande underlag som finns i den här rapporten har också tagits fram för tillsynen av enskilda avlopp.

Rapportens sammanfattning

Det finns 101 sjöar och cirka 22 vattendrag i Uppsala kommun som omfattas av strandskydd. Antalet fastigheter som omfattas av strandskydd beräknas till ca. 1 400. En granskning av 100 fastigheter per år innebär en första tillsynscykel på 14 år¹.

Syftet med tillsynen är att kontrollera efterlevnaden av miljöbalken och vid behov åstadkomma rättelse. Målet med tillsynen i Uppsala kommun går längre och bygger framför allt på två nationella miljö kvalitetsmål, *Levande sjöar och vattendrag* och *Ett rikt växt- och djurliv*. Nämndens övergripande mål för tillsynen:

Miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsyn av strandskyddat område ska värna om friluftsvärden, allmänhetens tillgänglighet och värdefulla naturmiljöer. Vid överträdelse ska efter vad som är rimligt områden återskapas för att uppnå de ursprungliga värdena.

Parallellt med att tillsynen genomförs är det viktigt att sprida kunskap om strandskyddet. Som ett första steg föreslås att denna rapport publiceras på uppsala.se.

I tillsynen prioriteras de sjöar med störst friluftsliv och störst antal fastigheter. I första hand kommer området inom 100 meter från strandlinjen att kontrolleras.

Tillsynsmetoden som kommer att användas bygger på en förberedande inventering genom jämförelse av flygfoton från olika år. När strandskyddspliktiga åtgärder har gjorts görs en arkivgranskning för att kontrollera om dispens finns. Vid misstanke om överträdelse görs platsbesök.

Bilagor

1. Rapport: Underlag, mål och strategier för tillsyn av strandskydd i Uppsala kommun

¹ Att perioden är så lång är ett medvetet val. Det finns mycket begränsad erfarenhet av tillsyn över strandskydd i landet. I Uppsala har egeninitierad tillsyn inte genomförts tidigare. Osäkerheter över hur vanligt överträdelser är och hur svåra ärendena kommer att bli att driva gör att det föreslagna tidsintervallet i dag är rimligt. Allt eftersom kunskaper och erfarenhet byggs på kan takten eventuellt öka.

Underlag, mål och strategi för tillsyn av strandskyddet i Uppsala kommun 2014-2018

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
Förord	1
Sammanfattning	2
Inledning.....	3
Historik.....	4
Sveriges miljömål.....	5
Uppsala kommuns översiktsplan.....	6
Strandskyddet i Uppsala kommun.....	7
Tillsyn av strandskyddet - omfattning och utgångspunkt	8
Mål och prioritering	9
Arbetsmetod	10
Resurser och avgifter.....	15
Tidsplan 2014-2018.....	15
Referenser.....	17
Bilaga 1. Hög- och lågexploaterade sjöar enligt prioriteringen i tillsynsplanen	18
Bilaga 2. Lagstöd.....	21

Förord

Alla tillsynsmyndigheter som arbetar med miljöbalken ska ha ett aktuellt tillsynsregister och besluta om en behovsutredning och en tillsynsplan. Behovsutredningen ska omfatta fyra år och revideras årligen. Tillsynsplanen beslutas årligen och baseras på registret och behovsutredningen.

För att underlätta arbetet med behovsutredning, tillsynsplan och även förståelsen av tillsynens syfte har den här rapporten tagits fram. I rapporten finns bakgrund och avgränsning av nämndens tillsyn inom strandskyddet. Rapporten ger underlag och förslag till mål för tillsynen. Strategiska avvägningar och prioriteringar baserade på var och hur tillsynen väntas ge störst effekt beskrivs. Rapporten föreslår vilken tillsynsmetod som ska användas och beskriver slutligen finansieringen av tillsynen.

Rapporten kommer att ligga till grund för en behovsutredning och en tillsynsplan. I de dokumenten beskrivs resurserna närmare liksom andra arbetsuppgifter inom området som till exempel provningar av strandskyddsdispens.

Motsvarande underlag som finns i den här rapporten har också tagits fram för tillsynen av enskilda avlopp.

Hannes Vidmark
Avdelningschef

Sammanfattning

Det finns 101 sjöar och cirka 22 vattendrag i Uppsala kommun som omfattas av strandskydd. Antalet fastigheter som omfattas av strandskydd beräknas till ca. 1 400. En granskning av 100 fastigheter per år innebär en första tillsynscykel på 14 år.

Syftet med tillsynen är att kontrollera efterlevnaden av miljöbalken och vid behov åstadkomma rättelse. Målet med tillsynen i Uppsala kommun går längre och bygger framför allt på två nationella miljökvalitetsmål, *Levande sjöar och vattendrag* och *Ett rikt växt- och djurliv*. Nämndens övergripande mål för tillsynen är:

Miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsyn av strandskyddat område ska värna om friluftsvärden, allmänhetens tillgänglighet och värdefulla naturmiljöer. Vid överträdelse ska efter vad som är rimligt områden återskapas för att uppnå de ursprungliga värdena.

Parallellt med att tillsynen genomförs är det viktigt att sprida kunskap om strandskyddet.

I tillsynen prioriteras de sjöar med störst friluftsliv och störst antal fastigheter. I första hand kommer området inom 100 meter från strandlinjen att kontrolleras.

Tillsynsmetoden som kommer att användas bygger på en förberedande inventering genom jämförelse av flygfoton från olika år. När strandskyddspliktiga åtgärder har gjorts görs en arkivgranskning för att kontrollera om dispens finns. Vid misstanke om överträdelse görs platsbesök.

Inledning

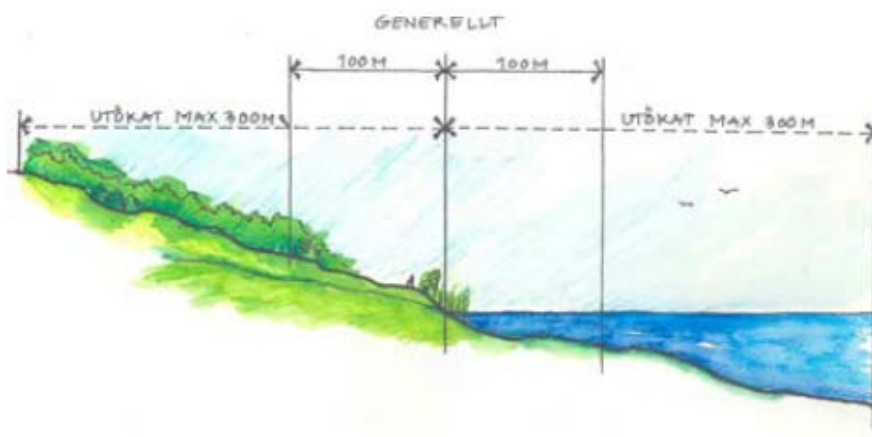
Varför har vi regler om strandskydd?

Områden kring våra stränder har stor betydelse för såväl djur- och växtliv som för människors natur- och friluftsupplevelser. Övergången mellan land och vatten ger förutsättningar för en rad olika livsmiljöer och funktioner för djur och växter och bildar på så vis värdefulla biotoper.

För människor har närheten till vatten stor betydelse för friluftslivet och innebär också ofta ett attraktivt boende. Efterfrågan på ett strandnära boende är stor samtidigt som tillgången är relativt liten. Bebyggelse längs stränderna innebär ofta inskränkningar i det allmänna friluftslivet, minskade upplevelsevärden och negativa konsekvenser för flora och fauna.

Strandskyddets syfte är att värna om dessa värden genom att långsiktigt trygga allmänhetens tillgång till strandområdet och bevara goda livsvillkor för djur- och växtliv.

Strandskyddet regleras i miljöbalkens sjunde kapitel och gäller vid alla kuster, sjöar och vattendrag (7 kap 13 § miljöbalken). Det generella strandskyddet gäller 100 m på land och i vatten från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd. Det kan även utökas av länsstyrelsen till 300 m vid särskilt värdefulla vatten (figur 1).

Figur 1. Strandskyddet, från Naturvårdsverkets handbok 2009:4

Behövs tillsyn?

Exploateringsstrycket är ofta högt kring strandområden. I en studie gjord av länsstyrelserna i Uppsala och Stockholms län har strandexploateringen kring Mälaren granskats. Mälaren har 23 olika kommuner omkring sig. Exploateringsstakten har varierat i olika delar av sjön och också i olika tidsperioder. Störst exploateringsstakt återfinns i Uppsalaområdet, det vill säga nordvästra delen av Mälaren i Håbo, Knivsta och Uppsala kommun (Länsstyrelserna Stockholm, Uppsala 2008).

Den finns inga tecken som tyder på att den här exploateringen har avstannat och strandskyddet är ett viktigt verktyg för att säkerställa att strändernas friluftslivs- och naturvärden inte försvinner i framtiden

Tillsynens syfte

Miljö- och hälsoskyddsnämnden påbörjade under 2013 arbetet med en planerad operativ tillsyn av strandskyddet i Uppsala kommun. Tillsynen har sin utgångspunkt i miljöbalken och är ett sätt att säkerställa att syftet med strandskyddet uppnås. En planerad tillsyn är viktig för

en rättvis behandling av de medborgare som bor och verkar inom områden som omfattas av strandskydd eller andra områdesskydd. Genom tillsyn ökar också möjligheten att i tid upptäcka brott mot bestämmelserna och på så vis minska eventuella skador.

Historik

Strandskyddsreglernas uppkomst

Strandskyddet har funnits i någon form sedan 1950-talet. Från början var syftet främst att värna om allemansrätten och människors möjlighet att använda stränderna för bad och friluftsliv. Strandskyddet reglerades i naturvårdslagen och den 1 juli 1975 blev det generellt, d.v.s. att det gäller 100 m på land och i vatten vid alla Sveriges kuster, sjöar och vattendrag. Det infördes i och med detta ett byggförbud vid stränderna som innebar att det blev förbjudet att bygga utan en dispens (Länsstyrelsen i Stockholm 2014). Det är därför möjligt att utöva tillsyn på åtgärder som skett så långt tillbaka som juli 1975.

Det var först 1994 som hänsynen till djur- och växtliv införlivades i lagstiftningen. Innan det hade strändernas biotoper indirekt skyddats med hjälp av strandskyddet men nu blev det tydligt uttalat i naturvårdslagen.

Strandskyddet stärks 2009

I och med miljöbalkens ikraftträdande 1999 överfördes strandskyddslagstiftningen från naturvårdslagen. Fram till 2009 skedde inga stora förändringar i lagen. Länsstyrelsen var den myndighet som ansvarat för prövning av dispenser och tillsyn med möjlighet att delegera till kommunen. År 2009 ändrades detta och kommunen är sedan dess den myndighet som till största delen ansvarar för prövning och tillsyn inom strandskyddet. Länsstyrelsen har kvar sin roll när det gäller åtgärder som rör allmän väg, järnväg eller försvaret. De ansvarar även för områden som förutom strandskyddet har ytterligare områdesskydd, exempelvis naturreservat, landskapsbildsskydd och natura 2000-områden. Undantagen är vattenskyddsområden och kommunalt beslutade naturreservat där ansvaret också ligger hos kommunen. Ytterligare förändringar 2009 var att skälen för att kunna bevilja dispens specificerades och anges i miljöbalken. Ett av förbuden ändrades från att tidigare varit att det är förbjudet att utföra åtgärder som väsentligt försämrar livsvillkoren för djur- och växtliv till väsentligt förändrar. Det innebär i praktiken att även åtgärder som förbättrar för djur- och växtliv är dispenspliktiga (Prop.2008/09:119).

I samband med översynen 2009 infördes strandskyddet också i plan- och bygglagen, där en kommun har möjlighet att peka ut så kallade LIS-områden i sin översiktsplan, landsbygdsutveckling i strandnära läge (Plan och bygglagen 2010:900). Inom sådana områden finns det ytterligare två skäl till dispens. Det här gjordes framförallt för att underlätta för landsbygdsutvecklingen vid vatten som inte har exploaterats i någon större utsträckning (Naturvårdsverket 2012). Införandet i plan- och bygglagen innebär också att kommunen kan upphäva strandskyddet i samband med beslutande om en detaljplan, något som tidigare bara länsstyrelsen har haft möjlighet att göra enligt miljöbalken (Naturvårdsverket 2012).

Strandskyddets framtida utveckling

På alla länsstyrelser i Sverige pågår det just nu en översyn av det utvidgade strandskyddet, alltså det som sträcker sig 300 m på land och i vatten. Den här översynen ska vara klar senast 31 december 2014 och kan komma att leda till förändringar i omfattningen av det utvidgade strandskyddet (Naturvårdsverket 2012).

Det har också skett en stor utvärdering av strandskyddet av Naturvårdsverket och Boverket på uppdrag av regeringen. Syftet med utvärderingen var att göra en granskning av hur de senaste lagändringarna påverkat prövningarna av strandskyddsdispens och föreslå eventuella förändringar (Naturvårdsverket & Boverket 2013). Utvärderingen har lett till en proposition som föreslår lättnader i strandskyddet kring små sjöar och vattendrag (Prop.2013/14:214). Lagförslaget föreslås träda i kraft 1 september 2014.

Sveriges miljömål

Miljökvalitetsmålen

I Sverige finns 16 nationella miljömål beslutade av Riksdagen. De beskriver de mål som det svenska miljöarbetet strävar mot. Två av miljömålen fokuserar på de bevarandevärden som strandskyddet syftar till att skydda: ”Levande sjöar och vattendrag” och ”Ett rikt växt- och djurliv”

”Sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer ska bevaras. Naturlig produktionsförmåga, biologisk mångfald, kulturmiljövärden samt landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion ska bevaras, samtidigt som förutsättningar för friluftsliv värnas”. (Riksdagens definition av miljökvalitetsmålet, Levande sjöar och vattendrag)

”Den biologiska mångfalden ska bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner och processer ska värnas. Arter ska kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd med tillräcklig genetisk variation. Människor ska ha tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd”. (Riksdagens definition av miljökvalitetsmålet, Ett rikt växt- och djurliv)

Även miljömålet ”Hav i balans samt levande kust och skärgård” rör strandskyddsfrågor, men det är inte aktuellt i Uppsala kommun.

När vi målen?

Länsstyrelsen rapporterar varje år en uppföljning av miljömålen på regional nivå till Naturvårdsverket. I uppföljningen för 2013 är bedömningen att ingen av miljömålen ”Levande sjöar och vattendrag” och ”Ett rikt växt- och djurliv” kommer att uppnås år 2020 i Uppsala län. Bedömningen är gjord utifrån de nu beslutade eller planerade styrmedel som finns.

För målet ”Levande sjöar och vattendrag” finns framförallt två indikatorer som rör strandskyddet, ”Strandnära byggande vid sjöar och vattendrag” och ”Skyddade sjöar och vattendrag”. I den första indikatorn granskas bebyggelse längs med sjöar och vattendrag. Den metod som används utgår ifrån fastighetstaxeringsuppgifter som koordinatsätts och sedan undersöks nya byggnader inom 100 m från strandlinjen, utanför tätort. Mindre bodar och ekonomibyggnader utesluts och byggnaderna delas upp i fristående och ej fristående. Fristående byggnader är uppförda längre än 75 m ifrån äldre byggnader. År 2011 byggdes det i Uppsala län 11 stycken, ej fristående, byggnader inom 100 m från strand. Det är något färre än 2010 då antalet var 15 stycken, men enligt uppföljningen går det inte att se någon tydlig trend i Uppsala län (Miljömål.se 2014).

I den andra indikatorn ”Skyddade sjöar och vattendrag” granskas antalet skyddade områden i länet med uttalat syfte att bevara vattenmiljö. Mellan 2011 och 2012 har antalet sådana områden ökat från 12 till 20 st. Trots detta behöver fler områden få ett långsiktigt skydd för att miljökvalitetsmålet ska nås. Enligt uppföljningen saknas det fortfarande tillräcklig kunskap om de naturvärden som finns i sötvatten (Miljömål.se 2014).

Miljömålet ”Ett rikt växt- och djurliv” har en negativ trend i Uppsala län enligt uppföljningen 2013. Antalet rödlistade arter, det vill säga arter som är hotade, har ökat åren 2005-2010. Många av de arterna återfinns framförallt i skogs- och odlingslandskap, men länsstyrelsen nämner också att det finns ett stort behov av skydd och restaurering av vattendrag och tillsyn av vattenverksamhet. Vikten av råd och vägledning till markägare, verksamhetsutövare och allmänhet i de här frågorna, betonas också (Miljömål.se 2014).

Uppsala kommuns översiktsplan

Strandskyddet i ÖP

Det går att i Uppsala kommuns översiktsplan 2010 hitta flera mål och syften som är gemensamma med strandskyddet. Ett av kommunens mål gällande naturresurser är att ”Bevara och utveckla kommunens sjöar, stränder och vattendrag som rekreativmiljöer för människor och som livsmiljöer för fauna och flora” (Uppsala kommun 2010).

Det går också att läsa kring park och natur att kommunen aktivt ska arbeta med ”att utveckla stigdragningar och strandnära miljöer längs stränderna vid Ekoln och längs med Fyrisån, Sävjaån, Hågaån och Librobäcken” och ” att utveckla allmänhetens tillgång till friluftsbad, insatser för att överbrygga barriärer och hinder för gröna länkar samt gång- och cykelstråk till parker, fritidsanläggningar, natur- och friluftsområden”.

I Uppsala kommun finns i dag inga så kallade LIS-områden utpekade.

Riktlinjer i ÖP

Några av riktlinjerna för kommunens planläggning, lovprövning och annan ärendehantering inom områden med naturvärden är bl. a. att de ska skyddas mot åtgärder som påtagligt skadar naturvärdena, försämrar förutsättningar för långsiktigt bevarande av livsmiljöer och/eller arter och försvårar/förhindrar allmänhetens tillträde enligt allemansrätten (Uppsala kommun 2010). Samma typ av riktlinjer finns även för områden tätortsnära friluftsvärden. De ska skyddas mot åtgärder som påtagligt skadar friluftsvärdet, försämrar den allemansrättsliga tillgängligheten, försvårar möjligheterna till utveckling av tillgänglighet och kvaliteter för det rörliga friluftslivet (Uppsala kommun 2010). När de gäller de tätortsnära friluftsvärdena i kommunen så betonas vikten av att vattenområden som är viktiga för friluftslivet bevaras och att tillgängligheten utvecklas. Sådana vatten som också är lämpade för bad är enligt översiktsplanen viktiga tillgångar för kommunens invånare och besökare (Uppsala kommun 2010).

Skyddsvärda vattenområden

Som särskilt skyddsvärda vattenområden är följande utpekade; Mälaren-Ekoln, Fyrisån upp till Ulva kvarn, Siggeforasjön, Junkilsån, Sävjaån-Funbosjön, Björklinge-Långsjön, Trehörningen, Fyrväpplingensjöarna, Tämnaren och Uppsala- och Vattholmaåsarnas grundvattenförekomst. Vattenområdena har i översiktsplanen utpekats som värdefulla för kommunens vattenförsörjning, sin vattenkvalitet och för sina naturvärden och/eller

friluftslivet. Syftet med att peka ut vattenområdena är för att dess värden långsiktigt ska bevaras och utvecklas (Uppsala kommun 2010).

Ny ÖP 2016

Uppsala kommun har nyligen beslutat om en aktualitetsförklaring av den befintliga översiktplanen. Ingenting i aktualitetsförklaringen berör strandskyddet i Uppsala kommun direkt. En ny ÖP planeras 2016.

Strandskyddet i Uppsala kommun

Länsstyrelsen förordnanden

År 1975 beslutade länsstyrelsen i Uppsala län om ett förordnande enligt 15 § naturvårdslagen och 14 § naturvårdskungörelsen om vid vilka sjöar och vattendrag generellt strandskydd skulle gälla. I samma förordnande angavs också ett antal vatten med utökat strandskydd. Strandskyddet fanns i Uppsala kommun innan 1975 kring ett antal sjöar och vattendrag, men det var först nu det blev generellt. (Länsstyrelsen i Uppsala län 1975).

Ett nytt förordnande om var och i vilken utsträckning strandskyddet ska gälla i Uppsala kommun fattades av länsstyrelsen i Uppsala län i september 1994. Det här förordnandet gäller fortfarande (Länsstyrelsen i Uppsala län 1994).

Länsstyrelsen i Uppsala län har efter översyn av det utvidgade strandskyddet tagit fram ett förslag till beslut om var strandskyddet ska vara utvidgat i Uppsala kommun. Förslaget som är ute på remiss kommer inte leda till några större förändringar.

Strandskyddet i Uppsala kommuns organisation

Länsstyrelsen delegerade 1978 prövningen av strandskyddsdispenser för byggnader till Uppsala kommun och dåvarande byggnadsnämnden (Länsstyrelsen i Uppsala län 1978).

År 1996 delegerades länsstyrelsen även dispensprövningen för anordningar och anläggningar till kommunen via byggnadsnämnden (Länsstyrelsen i Uppsala län 1996).

I och med lagändringen 2009 övertog Uppsala kommun ansvaret för prövningen av dispens och tillsyn inom strandskyddat område. Miljö- och hälsoskyddsnämnden övertog ansvaret för prövningar 2010 och tillsynen 2012 från före detta byggnadsnämnden.

Länsstyrelsen och Naturvårdsverkets roll i prövning och tillsyn

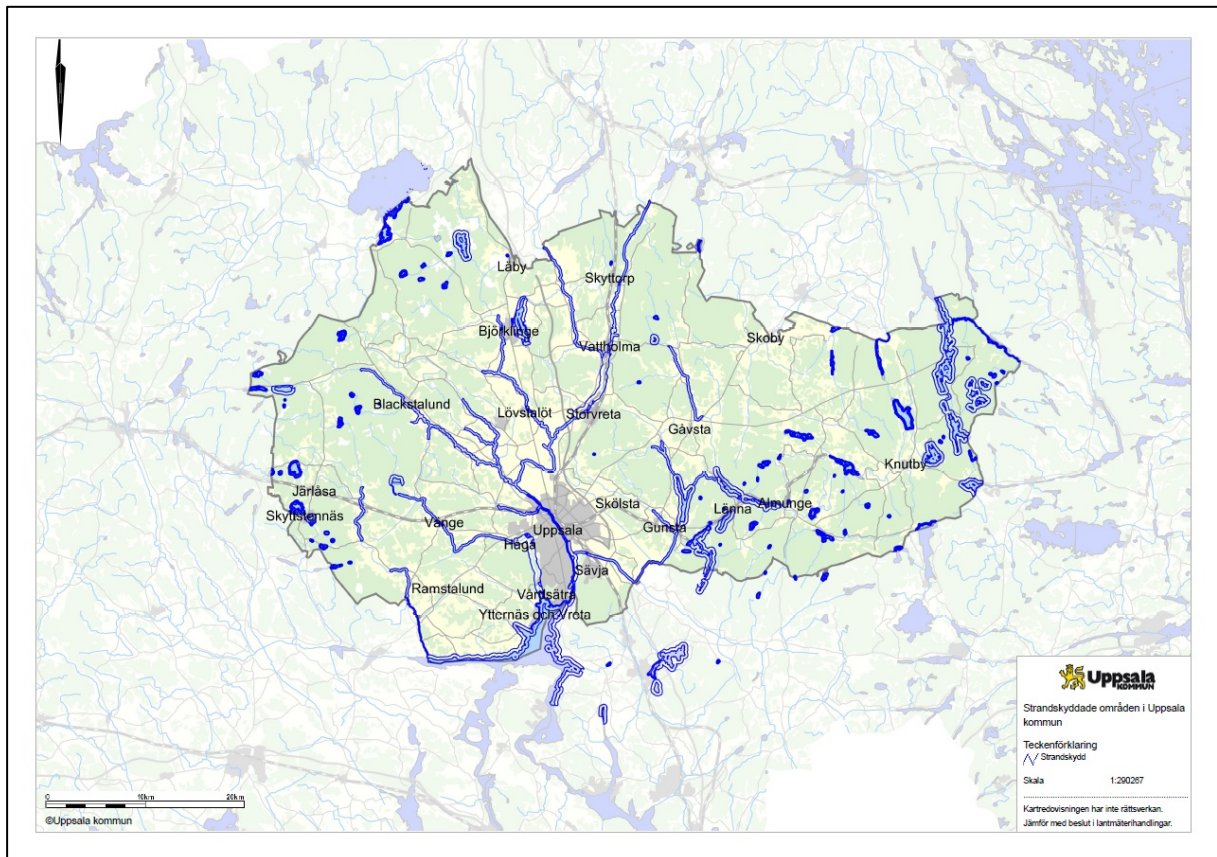
Länsstyrelsens roll är att agera tillsynsvägladande gentemot miljö- och hälsoskyddsnämnden. Den ansvarar också, som tidigare nämnts, för prövning och tillsyn i ärenden som rör försvarsanläggningar, allmänna vägar och järnvägar samt skyddade områden beslutat av andra än kommunen, undantag miljö- och vattenskyddsområden. Länsstyrelsen har även i uppdrag att granska alla beviljade dispenser som nämnden ger. De har möjlighet att inom tre veckor överpröva nämndens beslut om de tror att handläggningen kan ha varit bristande eller om det saknas förutsättningar för att medge dispens. (19 kap 3a-b §§ miljöbalken).

Naturvårdsverkets roll är att vägleda både länsstyrelser och kommuner. De granskar och överprövar länsstyrelsens dispensbeslut på samma sätt som länsstyrelsen granskar kommunens (Naturvårdsverket 2012).

Tillsyn av strandskyddet - omfattning och utgångspunkt

Tillsynens omfattning

I och med Länsstyrelsens förordnanden omfattas inte alla sjöar och vattendrag automatiskt av strandskydd. Det finns 101 sjöar i Uppsala kommun som omfattas av strandskydd och ca 22 vattendrag (figur 2). Strandskyddet är idag utökat till 300 m på 26 av kommunens sjöar och vattendrag, antingen längs vissa sträckor eller längs hela sjön/vattendraget.

Figur 2 Strandskyddade sjöar och vattendrag i Uppsala kommun.

För att kunna göra en uppskattning inför planeringen av strandskyddstillsynen har antalet fastigheter runt sjöarna och vattendragen översiktligt räknats. Uppskattningsvis är det omkring 1400 fastigheter som på något sätt omfattas av strandskydd. Hälften av dem ligger vid sjöar och hälften kring vattendrag. Uppskattningen har gjorts på fastighetsområden. En fastighet kan bestå av flera olika fastighetsområden, spridda längs med vattenområdet i fråga. Det innebär att stora fastigheter med flera områden kring det aktuella vattendraget eller sjön kan ha räknats två gånger. Det har ingen betydelse för tillsynen då mycket av granskningen kommer att göras med hjälp av flygfoton och i varje fastighetsområde var för sig.

Längs med vattendragen varierar antalet fastigheter stort, uppskattningsvis mellan 10 till 167. Det beror framförallt på skillnader i storlek på vattendrag. vissa sträcker sig tvärs över kommunen medan andra är ett hundratal m långa, men också på bebyggelsestryck som råder vid dem.

Exploateringsstryck är viktigt

Sjöarna har delats in i två kategorier hög- och lågexploaterade. Kring de sjöar som har definierats som högexploaterade finns det mellan 11 och 200 fastigheter eller

fastighetsområden. De här sjöarna har oftast både mycket bebyggelse och aktivitet i form av friluftsliv runt sig, samt har ofta en hög grad av mänsklig påverkan i närområdet.

Den andra kategorin, lågexploaterade sjöar, omges i vissa fall enbart av skog eller obebyggd mark och har ibland inga anslutande vägar. Vid de tillfällen de lågexploaterade sjöarna har flera fastigheter runt sig är de ofta få (1-6) men relativt stora. På grund av närheten till bebyggelse och anslutande vägar kan det i vissa fall vara viktigt att granska några strandpartier mer ingående än andra.

Avgränsning av tillsynen

Kring flera av sjöarna och vattendragen i Uppsala kommun finns det planer av olika slag, det kan vara detaljplaner, byggnadsplaner eller områdesbestämmelser. Planerna måste undersökas närmare i samband med inventering av fastigheter, då strandskyddet kan vara upphävt i samband med att de bildades. Det är också så att strandskyddet inte gäller i planer som trädde i kraft, och fortfarande är gällande, före 1 juli 1975. Det kan i så fall röra sig om flertalet fastigheter som inte kommer att tas med i tillsynen.

Fastigheter som inte heller kommer att granskas är de vid vatten där det råder någon annan form av områdesskydd, exempelvis naturreservat eller Natura 2000-områden eftersom de faller in under länsstyrelsens tillsynsansvar.

Mål och prioritering

Mål och syfte med tillsynen

Målet med tillsynen i Uppsala kommun bygger framför allt på två nationella miljö kvalitetsmål, *Levande sjöar och vattendrag* och *Ett rikt växt- och djurliv*. Nämndens övergripande mål för tillsynen är:

Miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsyn av strandskyddat område ska värna om friluftsvärden, allmänhetens tillgänglighet och värdefulla naturmiljöer. Vid överträdelse ska efter vad som är rimligt områden återskapas för att uppnå de ursprungliga värdena.

Tillsynen är också ett viktigt verktyg för att skapa medvetenhet bland kommuninnevånarna och på så vis undvika framtida överträdelser mot strandskyddet. Lika viktigt är att tillsynen leder till likabehandling.

Prioriteringsgrunder

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har valt att prioritera de områden med störst värde för friluftslivet och med skyddsvärd natur. Nämnden bedömer att det är i områden där många människor använder sig av allemansrätten som man med tillsyn också kommer att göra störst nytta. Det beror inte bara på att det är där människor rör sig utan också för att samma områden ofta är utsatta för ett högt exploateringsstryck. Det kan även vara så att det finns områden som inte har ett så stort allemansrättsligt nyttjande men som har en speciellt skyddsvärd natur som gör att de hamnar högre upp i prioriteringsordningen.

Prioritering av områden

Nämnden bedömer att det är vid sjöarna som det mest omfattande friluftslivet finns och börjar därför med kommunens sjöar för att sedan fortsätta med vattendragen.

Tillsynen påbörjas vid de sjöar som har det största uttalade friluftslivet och störst antal fastigheter, de sjöar som definierats som högexploaterad. En lista på kommunens sjöar och vattendrag finns i bilaga 1. De närmaste fem åren kommer att ägnas åt tre av de till ytan största sjöarna i Uppsala kommun. Förutom att de är stora har de också mycket aktivitet kring sig. En poäng med detta är att också invänta den lagrådsremiss som tidigare nämnts för att avvakta om det kommer att bli lättnader i strandskyddslagstiftningen kring de mindre sjöarna och vattendragen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer att det är inom 100 m från stranden som tillsynen bör påbörjas, eftersom det är där människors tillgänglighet till stranden blir lidande vid överträdelser. Där finns också generellt stora biologiska värden. En annan anledning till att nu inte gå utanför 100 meter är att nämnden vill invänta länsstyrelsens beslut om översynen av det utvidgade strandskyddet.

Nästa steg kommer att bli att göra tillsyn på de sjöar som har ett mindre antal fastigheter och ett något mindre friluftsliv, de lågexploaterade sjöarna. Av dessa sjöar prioriteras de med en speciellt skyddsvärd natur först. De kan exempelvis vara högt klassade i kommunens naturvårdsinventering eller ha naturreservat i närområdet. Tillsynen på de lågexploaterade sjöarna kommer att ske inom hela 300 m sträckningen (det utökade strandskyddet) eftersom länsstyrelsens revidering då kommer att vara färdig. Innan tillsynen påbörjas på vattendragen kommer de eventuellt utökade områden på de redan granskade sjöarna att kontrolleras, dvs. utanför de ursprungliga 100 m där tillsynen först prioriteras.

Uppdatering av tillsynsplanen

Att årligen uppdatera och utvärdera tillsynsplanen är en viktig del i arbetet, speciellt inom ett nytt tillsynsområde. Det här är extra viktigt för strandskyddet i och med att förändringar i lagstiftningen och ändringar efter översyn är aktuella. I och med detta kan också prioriteringen förändras.

Arbetsmetod

Strandskyddstillsynen delas upp i förebyggande/främjande tillsynsverksamhet och granskande/operativ tillsynsverksamhet.

Förebyggande/främjande tillsyn

En viktig förebyggande del i tillsynsarbetet är att nå ut med information. Att publicera tydlig information på kommunens hemsida om strandskyddet och hur man går tillväga för att söka dispens. Det här har gjorts och det finns numera information och tillgång till ansökningsblankett på Uppsala kommuns hemsida www.uppsala.se.

En annan del av den förebyggande tillsynen är att sprida information i andra sammanhang som till exempel vid informationsträffar eller genom media. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har genomfört ett informationsmöte i januari 2014 för Vreta-Ytternäs samfällighetsförening. Resultatet av mötet var bra och ledde till en ansökan från samfällighetsföreningen om dispenspliktiga åtgärder på de gemensamma ytorna. Tanken är att fortsättningsvis ha liknande träffar på efterfrågan eller exempelvis i samband med tillsyn i ett område.

Granskande/operativ tillsyn

Miljö- och hälsoskyddsnämnden kommer att bedriva tillsyn på alla fastigheter runt den utvalda sjön eller vattendraget. Även om det inte finns bostäder i anslutning till stranden så kan det finnas bryggor, båthus och liknande.

Tillsynen kommer att fokusera på tillkomna bryggor, byggnader, skyltar, privatiserande åtgärder och påtagliga förändringar i naturmiljön. En granskning och jämförelser av flygfoton från olika årtal görs. Det sker även en kompletterande tillsyn på vissa sträckor genom platsbesök, eftersom alla typer av åtgärder inte går att upptäcka på en flygbild av den kvalitet nämnden har att tillgå.

Steg 1 - inventering

Inför varje nytt tillsynsår startas ett projektärende. I ärendet sparas anteckningar om vilka fastigheter som har granskats och som inte har haft någon avvikelse från strandskyddslagstiftningen. Det är även genom projektärendet möjligt för handläggarna att rapportera den tid som läggs på granskningen av flygfoton och förberedelser, men som inte leder till att ett tillsynsärende startas.

I god tid före tillsynsarbetet startar vid den aktuella sjön/vattendraget så måste flygfoton beställas från lantmäteriet. Det gäller flygfoton före 2003 eftersom de inte finns tillgängliga i kommunens kartprogram. Lämpliga årtal att välja är ett före 1975 och sedan minst ett för varje efterföljande årtionde för att kunna avgöra ungefär i tid när överträdelsen skedde.

Det första inventerande steget i tillsynsarbetet är att ta ut de fastigheter/fastighetsområden som ska granskas. I det här skedet är det också viktigt att ta reda på eventuella fastigheter inom detaljplan där strandskyddet är upphävt. För att säkerställa att ett beslut om upphävande verkligen har fattas behöver länsstyrelsen i Uppsala län kontaktas. De här fastigheterna utesluts därefter från granskningen.

Steg 2 - granskning

Om det vid granskningen av flygbilderna upptäcks en förändring på en fastighet som är dispenspliktig så görs en kontroll i Ecos (om dispens beviljats av miljö- och hälsoskyddsnämnden) och mot det digitala bygglovsarkivet (om dispens beviljats före 2010). Om ingen dispens hittas så kontaktas den myndighet som var prövningsmyndighet när åtgärden utfördes för att ta reda på om det finns en dispens. Anledningar till att en dispens inte hittas kan bero på att:

- ärendet fortfarande är pågående hos plan- och byggnadsnämnden och därför inte är synligt det digitala arkivet
- ett separat strandskyddsärende har startats och dispens inte beviljats i samband med bygglovets och därför inte finns i det digitala arkivet
- det av någon anledning råder sekretess, det går då inte att se någon information om det i det digitala arkivet

I samband med det här måste också en kontroll göras i fastighetsregistret för att ta om reda på om fastigheten eventuellt kan ha styckats av under den aktuella perioden (så långt som till 1975). Om så är fallet kan en eventuell dispens finnas på stamfastigheten.

Steg 3- tillsyn

Om det inte hittas en dispens för en åtgärd startas ett tillsynsärende på fastigheten. Fastighetsägaren kontaktas sedan med ett brev där vi efterfrågar information kring åtgärden och informerar om att den är dispenspliktig samt att vi inte kunnat hitta någon dispens. Fastighetsägaren får sedan ca tre veckor på sig att svara och för att skicka in eventuella papper till nämnden som styrker att dispens har beviljats.

Om ingen dispens finns kommer miljökontorets handläggare att boka in tid för ett platsbesök. Syftet med platsbesöket är att kontrollera att det som framkommit i ärendet stämmer. Om överträdelse konstateras får fastighetsägarna möjlighet att söka dispens i efterhand för åtgärden. Åtgärden prövas då med utgångspunkten att den inte redan genomförts och på samma villkor som vid alla andra dispensprövningar inom strandskydd. Konstateras ingen överträdelse får fastighetsägaren ett beslut om detta och ärendet avslutas.

Steg 4-återställning

Är åtgärden inte möjlig att ge dispens för så kommer fastighetsägaren att bli förelagd att återställa området, alternativt att ta bort en byggnation eller någon annan fysisk åtgärd som genomförts. Här är det viktigt att göra en avvägning mot om strandskyddets syften kommer att påverkas mest av att åtgärden återställs eller att den lämnas kvar. I vissa fall kan de exempelvis vara bättre att inte förelägga om återställande efter som det skulle innebära större skada på naturen än att låta det vara. Det här gäller nog framförallt åtgärder som skett långt tillbaka i tiden och där det i vissa fall uppstått ett nytt naturtillstånd.

För återställningsskyldighet finns ingen preskriptionstid. Miljö- och hälsoskyddsnämnden kan som tillsynsmyndigheten begära rättelse i princip hur länge som helst. Det är viktigt handläggaren förklarar och informerar fastighetsägaren/-na om att de kan bli friade från brott (se nedan) men ändå förelagda av nämnden att återställa.

Förelägganden om återställande kommer att vara utformade så att fastighetsägaren får 3-12 månader på sig att utföra återställandet. Hur lång tidsfrist som ges kommer att bero på hur pass omfattande återställningsarbetet är.

När tiden för föreläggandet har löpt ut kommer nämnden att göra en uppföljning för att säkerställa om föreläggandet har följts. Om det inte skulle vara fallet kommer nämnden att besluta om ett nytt föreläggande, denna gång förenat med vite.

Miljöbrott

Vid samtliga överträdelser av strandskyddslagstiftningen ska en åtalsanmälan göras för att polis och åklagare ska utreda eventuellt brott mot områdesskyddet. Det gäller oavsett om en dispens är möjlig att ge eller inte. Brotten preskriberas inom två till fem år och är det helt säkert att preskriptionen löpt ut så kommer miljö- och hälsoskyddsnämnden inte att göra någon åtalsanmälan. Vid osäkerhet sker samråd med åklagare.

Tillsynssamverkan med Länsstyrelsen

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har haft samråd med naturvårdsenheten på länsstyrelsen i Uppsala län inför tillsynsarbetet. Nämnden och länsstyrelsen kommit överens om att meddela länsstyrelsen i vilket område tillsyn är planerat det aktuella året. Om handläggaren i samband med tillsynen av strandskyddet upptäcker åtgärder som skulle kunna innebära överträdelser mot andra lagområden som exempelvis vattenverksamhet, artskydd eller Natura 2000-områden så kommer den informationen att skickas vidare till länsstyrelsen.

Naturvårdsenheten har efterfrågat att få alla eventuella överträdelser sammanställt och vid ett tillfälle. En sådan lista kommer att sammanställas efter att tillsynsarbetet avslutats för en period eller ett område. Om något akut upptäcks underrättas Länsstyrelsen omedelbart.

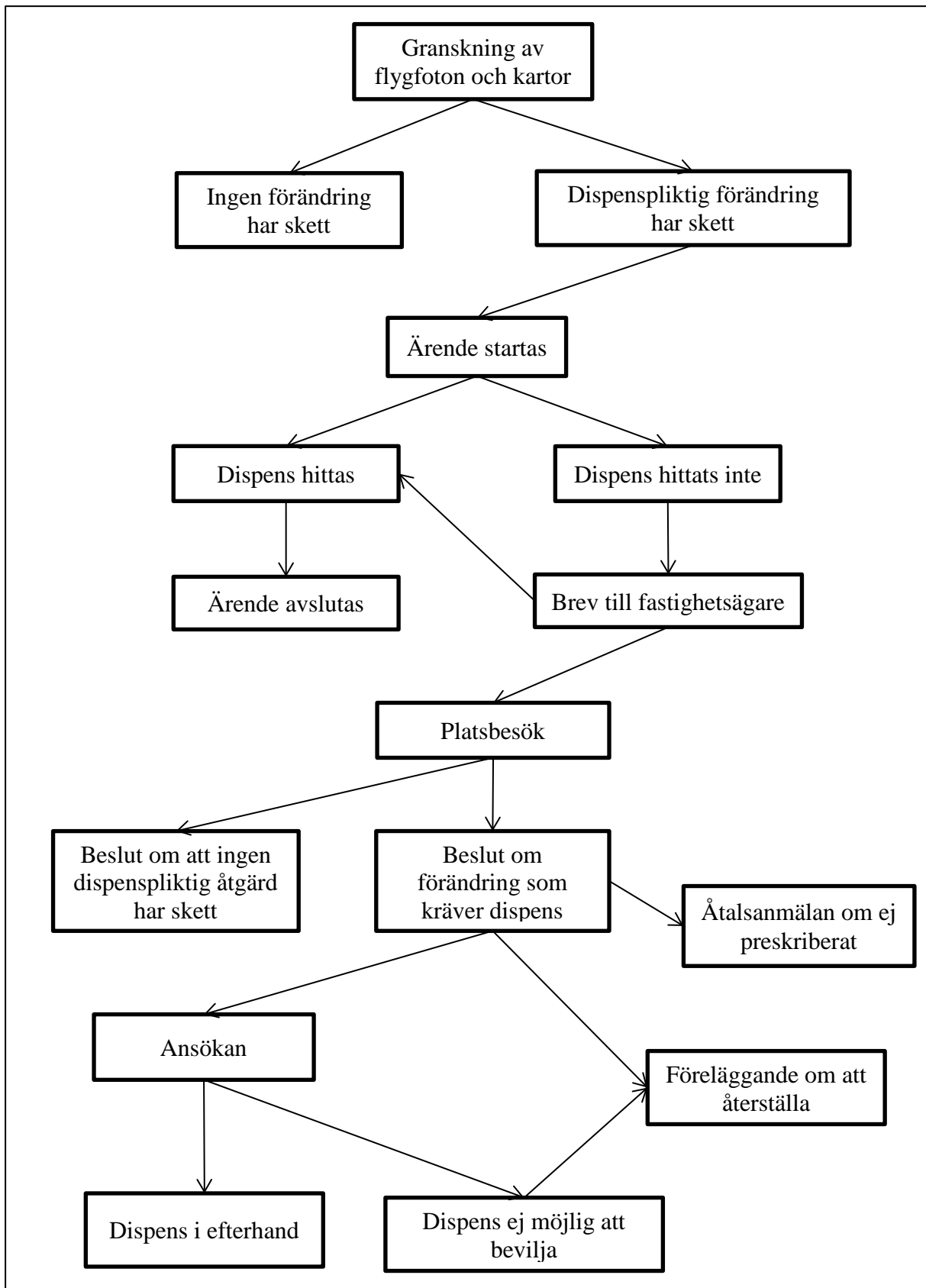
Utmaningar

En svårighet vad gäller tillbyggnader är att det enligt lagstiftningen är en bedömningsfråga till skillnad från exempelvis en ny byggnad. En ny byggnad är alltid förbjuden inom strandskyddat området och kräver därför alltid dispens oavsett om det är en

transformatorstation, en lekstuga eller ett nytt bostadshus. Vad gäller tillbyggnader så är det förbjudet att ändra användning av en byggnad, anläggning eller anordning som hindrar eller avhåller allmänheten från ett tidigare tillgängligt område eller om det är en åtgärd som påverkar djur- och växtliv. Det kan därför vara så att det tidigare gjorts en annan bedömning och att lagstiftningen förändrats exempelvis genom att djur- och växtliv inkluderats först 1994. Nämnden väljer därför att fokusera på större, tydligt påtagliga tillbyggnader men att inte utöva tillsyn på mindre tillbyggnader som exempelvis byten till panoramafönster eller en tillbyggnad på ett fåtal kvadratmeter.

En frågeställning i tillsynsarbetet har varit hur nämnden ska ställa sig i ärenden där ett bygglov hittas men ingen strandskyddsdispens. Detta då det ofta är svårt att i efterhand avgöra vad som sagts och vilka bedömningar som gjorts om inga anteckningar återfinns. Frågan har varit om miljö- och hälsoskyddsnämnden i sådana ärenden ska ställa krav på en dispensprövning? Eller i de fall dispens inte kan beviljas, förelägga om rättelse? Ska nämnden i de här ärendena ta ut en avgift för prövningen? Länsstyrelsen i Västra Götaland har arbetat mycket med tillsyn inom strandskyddsområden och frågan har därför skickats dit från nämnden. En av handläggarna där har svarat att de agerat så att de har begärt en prövning i efterhand men i princip aldrig något föreläggande om att en byggnad ska rivras. De har bedömt det så att det inte är skäligt att begära utrivning om allt för många år har gått och det finns en risk att en myndighet har brutit i sin informationsplikt (Höök-Patriksson 2013).

För att säkerställa samsyn och lika arbetssätt mellan handläggare och från år till år kommer en noggrann arbetsrutin att tas fram och utvecklas.

Figur 3. Schematisk skiss över arbetsmetoden.

Övrig tillsyn

Miljö- och hälsoskyddsnämnden gör också en löpande tillsyn inom strandskyddsområden i samband med att klagomål inkommer eller om åtgärder upptäcks i samband med en dispensprövning.

Resurser och avgifter

Det är två handläggare som idag arbetar med tillsynen. Tiden som är avsatt för tillsynsarbetet 2014 är 26 arbetsdagar, uppdelat mellan de två handläggarna.

Arbetet pågår parallellt med övrig handläggning som dispensansökningar och inkommande klagomål. Arbetet med tillsynen bedöms endast till mindre del kunna avgiftsfinansieras då en timavgift kommer att tas ut för de fastigheter där överträdelser skett. Granskningen av de resterande fastigheterna och arbetet med tillsynsplanen är inte avgiftsfinansierat.

Miljöförbundet Blekinge Väst har genomfört ett projekt om tillsyn av strandskyddsområden 2011. I sin rapport har det gjorts en uppskattning av hur mycket av den faktiska tidsåtgången som kan debiterats och kommit fram till att det är ca 30-50 % (Miljöförbundet Blekinge Väst 2011). Det är dock oklart om de siffrorna är baserade på när ett ärende väl är startat eller inte. På grund av att mycket av arbetet är inte är debiterbart, som förberedelser, granskning av fastigheter där ingen avvikelser upptäcks och åtalsanmälningar, är det inte möjligt att täcka kostnaden för tillsynsarbetet med timavgifter. I och med att arbetsgången med tillsyn är så pass ny är det svårt att uppskatta hur många ärenden som kommer att leda till åtgärd och därför också svårt att uppskatta hur stor del som kan avgiftsfinansieras.

En konsekvens av tillsynsarbetet kan vara att andelen dispensansökningar utanför tillsynen ökar. Dels på grund av att fler blir medvetna om att åtgärder och anläggningar vid stränder kan kräva dispens men också för att den sökande vet med sig det inte finns en dispens för något som byggts eller utförts.

Tidsplan 2014-2018

Uppstart 2013

Arbetet med tillsynen inom strandskyddet påbörjades 2013 i ett pilotprojekt. Almunge-Långsjön valdes ut som en lämplig sjö att börja med då det är en mindre sjö till ytan och som till största delen enbart är bebyggd på ena sidan av sjön.

Utifrån kartor och flygfoton kontrollerades 44 fastighetsområden (något färre fastigheter då en fastighet kan ha flera områden). På nio av dessa hittades en förändring som skulle kunna vara dispenspliktig. För var och en av de nio fastigheterna kontrollerades om någon dispens beviljats av miljö- och hälsoskyddsnämnden. En sökning i bygglovsarkivet gjordes också för att se om någon dispens beviljats där. En kontroll mot fastighetsregistret krävdes också i vissa fall för att ta reda om det skett en avstyckning sedan 1975 och i så fall vilket som var stamfastighet innan. Ett övergripande projektärende och nio stycken tillsynsärenden startades i Ecos.

Efter granskningen som gjorts på kontoret besöktes de nio fastigheterna i fält. Vid besöket gick det att konstatera att några av de förändringar som sågs på flygfotona inte var någon dispenspliktig åtgärd, eller inte fanns idag. Nästa steg är att skicka ett informationsbrev till de fastigheter där det fortfarande råder oklarheter.

2014 och framåt

Det pågående arbetet med Almunge-Långsjön är planerat att avslutas efter sommaren 2014. Det innebär eventuellt ytterligare platsbesök efter att kontakt har tagits med fastighetsägare och slutligen efterarbete enligt arbetsmetoden.

De närmaste fem åren (2014-2018) kommer fokus att ligga på sjöarna Björklinge-Långsjön, Ekoln och Trehörningen (tabell 1). Eftersom en stor del av fastigheterna är bebyggda runt dessa sjöar görs bedömningen att tillsyn på ca 100 fastigheter/år är rimligt att hinna med. Därefter kommer tillsynen att fortsätta på de återstående sjöarna och vattendragen enligt den prioriteringsordning som bestämts.

Tabell 1. Tillsynsarbetet de närmaste fem åren.

År	Sjö
2014	Almunge-Långsjön och Björklinge-Långsjön
2015	Björklinge-Långsjön
2016	Ekoln
2017	Ekoln och Trehörningen
2018	Trehörningen

Under sommaren 2014 kommer det att göras förberedelser inför tillsynen av Björklinge-Långsjön. Förberedelsearbetet innebär i huvudsak att beställa flygfoton från det statliga lantmäteriet, via kommunens geodatasamverkan.

Kostnaden för flygfotona är 400kr/bild för åren före 2005 med en startkostnad på 500 kr. Flygfoton för 2005 och framåt är gratis i och med kommunens geodatasamverkan. För Almunge-Långsjön räckte det med en bild per årtal men antalet bilder kommer att variera beroende på sjöns storlek.

Om miljö- och hälsoskydds nämnden gör tillsyn på 100 fastigheter per år kommer det att ta ca 14 år innan hela kommunens strandskyddsområden har kontrollerats.

Referenser

Bavrell Östblom, H. 2013. Epostkontakt 2013-08-28

Höök-Patriksson, K. 2013. Epostkontakt 2013-06-17

Länsstyrelserna Stockholm, Uppsala 2008. Strandexploatering kring Mälaren – en förändringsstudie Rapport 2008:28

Länsstyrelsen i Stockholm 2014. Strandskyddets historia 2014-04-14 <http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/Sv/djur-och-natur/skyddad-natur/strandskydd/Pages/strandskyddets-historia.aspx>

Länsstyrelsen i Uppsala län 1975. Beslut 1975-06-18. Diarienummer 11.123-1167-75

Länsstyrelsen i Uppsala län 1978. Beslut 1978-10-20. Diarienummer 11.1299-433-78

Länsstyrelsen i Uppsala län 1994. Beslut 1994-09-30. Diarienummer 231-568-93

Länsstyrelsen i Uppsala län 1996. Beslut 1996-06-28. Diarienummer 231-1817-96

Miljöbalken SFS1998:808

Miljöförbunden Blekinge Väst 2011. Tillsyn av strandskyddsbestämmelserna 2011. Rapport 2011-11-20. Diarienummer 11/3938

Miljömål.se 2014. Regionala miljömål Uppsala län. 2014-04-14 <http://www.miljomal.se/sv/Miljomalen/Regionala/?l=3&t=Lan&eqo=8>

Naturvårdsverket 2012. Strandskydd – en vägledning för planering och prövning. Handbok 2009:4. Utgåva 2. Februari 2012.

Naturvårdsverket & Boverket 2013. Strandskydd. Redovisning av ett regeringsuppdrag. En utvärdering och översyn av utfall och tillämpning av de nya strandskyddsreglerna.

Plan- och bygglagen SFS 2010:900

Prop.2008/09:119 Strandskyddet och utvecklingen av landsbygden.

Prop. 2013/14:214 Strandskyddet vid små sjöar och vattendrag.

Uppsala kommun 2012. Översiktsplan 2010 för Uppsala kommun.

Bilaga 1. Hög- och lågexploaterade sjöar enligt prioriteringen i tillsynsplanen

Högexploaterade sjöar

Sjö	Strandskydd
Bredsjön	100 m på land och i vatten
Funbosjön	300 m på land och i vatten
Almunge-Långsjön	300 m på land och i vatten, med undantag norra stranden där mellan strandlinje och vägen.
Björklinge-Långsjön	300 m på land och i vatten. Undantag: nordvästra stranden där mellan strandlinjen och vägen samt sydöstra stranden där 100 m på land
Grytsjön (del av Fyrväplingensjöarna)	300 m på land och i vatten
Holmsjön (del av Fyrväplingensjöarna)	300 m på land och i vatten
Länna-Långsjön	300 m på land och i vatten
Lötsjön	300 m på land och i vatten. Undantag: Nordvästra stranden där mellan strandlinjen och vägen.
Mälaren	300 m på land och i vatten. Undantag: mellan Vretaudd och Flottsund 100 m på land.
Norr sjön, nordost om Knutby	300 m på land och i vatten.
Ramsen	300 m på land och i vatten
Rörsjön (del av Fyrväplingensjöarna)	300 m på land och i vatten
Siggeforasjön	300 m på land och i vatten. Undantag: Norra stranden, där mellan strandlinjen och vägen
Skysjön (del av Fyrväplingensjöarna)	300 m på land och i vatten
Stennässjön	100 m på land och i vatten
Strandsjön	100 m på land och i vatten
Södersjön, Almunge	100 m på land och i vatten
Testen	100 m på land och i vatten
Trehörningen	300 m på land och i vatten. Undantag: Västra stranden där 100 m på land.
Tämnaren, Sörsjön	100 m på land och i vatten
Vällen	300 m på land och i vatten

Lågexploaterade sjöar

Sjö	Strandskydd
Aborrsjön	100 m på land och i vatten
Aspdalssjön	100 m på land och i vatten
Bysjön	100 m på land och i vatten
Byrsjön	100 m på land och i vatten
Bången	100 m på land och i vatten
Bärsjön	100 m på land och i vatten
Djupsjön	100 m på land och i vatten
Edsjön	100 m på land och i vatten
Fibysjön	300 m på land och i vatten

Fjärden	100 m på land och i vatten
Fladen	100 m på land och i vatten
Fårsjön	100 m på land och i vatten
Gavel-Långsjön	100 m på land och i vatten
Norr-Giningen	100 m på land och i vatten
Söder-Giningen	100 m på land och i vatten
Grissjön	100 m på land och i vatten
Gårsjön	100 m på land och i vatten
Hanelundssjön	100 m på land och i vatten
Hosjön	300 m på land och i vatten
Hålsjön	100 m på land och i vatten
Lilla Hålsjön	100 m på land och i vatten
Stora Hålsjön	100 m på land och i vatten
Igelsjön, Skyttorp	100 m på land och i vatten
Igelsjön, sydost om Länna	100 m på land och i vatten
Igelsjön, söder om Knutby	100 m på land och i vatten
Kolsjön	100 m på land och i vatten
Kvarnsjön	100 m på land och i vatten
Liss-Kvarnsjön	100 m på land och i vatten
Kärven	100 m på land och i vatten
Lafssjön	300 m på land och i vatten
Lillsjön, väster om Skogstibble	100 m på land och i vatten
Lillsjön, Almunge	100 m på land och i vatten
Lillsjön, Hälsinglandet	100 m på land och i vatten
Lindsjön	100 m på land och i vatten
Lissklinten	100 m på land och i vatten
Lumpen	100 m på land och i vatten
Långsjön, nordväst om Knutby	100 m på land och i vatten
Mossaren	100 m på land och i vatten
Mälsjön	100 m på land och i vatten
Mörtsjön, nordost om Järlåsa	100 m på land och i vatten
Mörtsjön, nordost om Almunge	100 m på land och i vatten
Norrsjön, Tysktorp	100 m på land och i vatten
Norrsjön, Norreda torp	300 m på land och i vatten
Norrsjön, Stora Moga	100 m på land och i vatten
Norsholmsdammen	100 m på land och i vatten
Nävergården	100 m på land och i vatten
Osasjön	100 m på land och i vatten
Oxsjön, Länna	100 m på land och i vatten
Pattsjön	100 m på land och i vatten
Ramsjön, öster om Ribbingebäck	100 m på land och i vatten
Ramsjön, nordväst om Björklinge	100 m på land och i vatten
Lilla Ramsomossjön	100 m på land och i vatten
Stora Ramsomossjön	100 m på land och i vatten
Rastsjön	100 m på land och i vatten
Risbosjön	100 m på land och i vatten
Namnlös H45, öster om Ribbingebäck	100 m på land och i vatten
Sjödyn	100 m på land och i vatten
Skärsjön, väster om Järlåsa	100 m på land och i vatten
Skärsjön, väster om Stora Moga	100 m på land och i vatten

Solsjön	100 m på land och i vatten
Sottern	300 m på land och i vatten
Stamsjön	100 m på land och i vatten
Stensjön	100 m på land och i vatten
Svartsjön	100 m på land och i vatten
Sätersjön	100 m på land och i vatten
Södersjön, nordost om Bennebol	100 m på land och i vatten
Tarmlången	100 m på land och i vatten
Lill-Tickuln	100 m på land och i vatten
Stor-Tickuln	100 m på land och i vatten
Trottsjön	100 m på land och i vatten
Tvigölingen	100 m på land och i vatten
Vallmokälla	100 m på land och i vatten
Vassjön	100 m på land och i vatten
Velången	300 m på land och i vatten
Viksjön	100 m på land och i vatten
Vällnoren	300 m på land och i vatten
Ångsjön	100 m på land och i vatten
Ältsjön, Lännalöt	100 m på land och i vatten
Ältsjön, Skogstorp	100 m på land och i vatten

Bilaga 2. Lagstöd

7 kap 13 § miljöbalken

Strandskydd gäller vid havet, vid insjöar och vattendrag och syftar till att långsiktigt.

1. trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden, och
2. bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

7 kap 15 § miljöbalken

Inom ett strandskyddsområde får inte

1. nya byggnader uppföras,
2. byggnader eller byggnaders användning ändras eller andra anläggningar eller anordningar utföras, om det hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdas fritt,
3. grävningsarbeten eller andra förberedelsearbeten utföras för byggnader, anläggningar eller anordningar som avses i 1 och 2, eller
4. åtgärder vidtas som väsentligt förändrar livsvillkoren för djur- eller växtarter så som utfyllnader, schaktning, avverkning av träd och buskar mm.

26 kap 1 § miljöbalken

Tillsynen ska säkerställa syftet med miljöbalken och tillhörande föreskrifter.

Tillsynsmyndigheten ska kontrollera efterlevnaden av miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken. Tillsynsmyndigheten ska dessutom, genom rådgivning, information och liknande verksamhet, skapa förutsättningar för att balkens ändamål skall kunna tillgodoses.

26 kap 2 § miljöbalken

Tillsynsmyndigheten ska anmäla överträdelser av bestämmelser i balken eller i föreskrifter som har meddelats med stöd av balken till polis- eller åklagarmyndigheten, om det finns misstanke om brott.

26 kap 9 § miljöbalken

En tillsynsmyndighet får meddela de förelägganden och förbud som behövs i ett enskilt fall för att denna balk samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken skall efterlevas.

2 kap 9 § miljötillsynsförordningen

Den kommunala nämnden har ansvar för tillsynen i fråga om

1. naturreservat, kulturresevat, naturminnen och vattenskyddsområden som har beslutats av kommunen,
2. biotopskyddsområden som har beslutats av kommunen,
3. djur- och växtskyddsområden som kommunen har meddelat föreskrifter om enligt 7 kap. 12 § miljöbalken,
4. strandskyddet, utom den tillsyn som omfattas av länsstyrelsens ansvar enligt 7 § 2, och
5. områden och föremål som omfattas av ett interimistiskt beslut meddelat av kommunen enligt 7 kap. 24 § miljöbalken.